

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Биляна Рангелова

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
“Доктор”.

Област на висше образование: 7.6 Спорт, научна специалност „Спорт“ НСА
„Васил Левски“

Катедра: „Теория на спорта“

Автор: Даниела Валентинова Иванова – докторант на самостоятелна
подготовка

Тема: „Технико-тактически модели при елитни състезатели по шорттрек“

Научен ръководител: доц. Христо Андонов, доктор

Представени от кандидата в конкурса са:

- Дисертационен труд
- Автореферат
- Публикации- 3 броя

Данни за дисертацията

Дисертационния труд анализира технико-тактическите модели, използвани от елитни състезатели по шорттрек. Избраната от докторантката тема е съвременна, значима и в перспектива с приложен аспект. Изследването представлява интерес за специалистите от областта на спортната наука и по конкретно търсещите оптимизация на тренировъчния процес по шорттрек. Предложените от Даниела Иванова прогностични модели ще подпомогнат тренировъчните програми за усъвършенстване на тактическата

подготовка, което от своя страна ще допринесе за оптимизация на състезателната дейност. Това доказва полезността и навременната разработка на темата, избрана от докторантката.

Структурирана според изискванията за такъв вид научни разработки, дисертацията се отличава с ясна структура, има обособяване на глави, раздели и подраздели на структурно и съдържателно равнище. Всичко това показва умението на докторантката Иванова да систематизира информацията.

Съдържа въведение, изложение в четири глави – литературен обзор; цел, задачи методика и организация; резултати и анализи; изводи, препоръки и приноси; литература и 10 приложения. На рецензиране подлежат 193 страници с включен списък на литературните източници.

Библиографията се състои от 186 заглавия, 57 са научни разработки на кирилица и 129 на латиница. Дисертацията е онагледена с 35 таблици и 18 фигури, които демонстрират владее на високо ниво на съвременни технически средства от автора.

Уводът представя мотивацията на докторантката. Професионално и компетентно тя излага особеностите на тактическата подготовка в шорттрека, което изисква прецизно планиране на интензивността на пързалане, както и способност за адаптация към динамичните условия на състезанието, което подчертава необходимостта всеки състезател да владее разнообразни тактически модели, осигуряващи му предимство в различни състезателни ситуации.

Глава първа- теоретична постановка и обосновка на проблема включва четири раздела. Чрез теоретичния обзор в тази глава, докторантът постепенно навлиза в проблематиката. В нея е направен задълбочен, многоаспектен анализ на информацията от теоретични, научно-приложни и практически публикации на професионално доказани автори по проблемите на изследването. Разгледана е технико-тактическата подготовка, подробно е описана характеристиката на техниката на спорта шорттрек и особеностите на тактиката. Специално внимание докторантката отделя на технико-тактическите действия в шорттрека, които се явяват едни от приоритетните при подготовката на състезателите. Изложени са и основните тактически варианти, които се прилагат по време на състезание, както и модели на състезателната дейност. Това подпомага определянето на обекта, предмета, целта и задачите на изследването. Тази глава за да постигне нужната завършеност обобщава научния проблем и формулира логично

работната хипотеза, основана на очакването, че систематизирането и анализът на прилаганите технико-тактически модели за преминаване на състезателната дистанция – 1000 м, от елитни състезателки по шорттрек биха позволили да се разработят прогностични модели, чрез които да се оптимизира тренировъчния процес и състезателната дейност.

Втора глава на дисертацията „Цел, задачи, методика и организация на изследването” има класическа структура. Разделена е на три части – първата част представя добре формулирана цел. Втората включва представянето на шест задачи. Третата е методиката и организацията на научното изследване. Правилно са определени: предмета и обекта на изследването. Използваните методи са добре подбрани, описани коректно, което е предпоставка за изчерпателно разглеждане и изследване на поставения научен проблем и постигане на неговата цел. Изследването е проведено в рамките на три етапа. Основния контингент на изследването са крайните времена на елитни състезателки по шорттрек на състезателната дистанция- 1000 м от европейски и световни първенства, както и тактическото им позициониране по време на дистанцията. Включените в изследването състезания са за периода от сезон 2010/2011 до сезон 2019/2020. По време на изследвания период са проведени и разгледани 10 ЕП и 9 СП – общо 19 състезания. Избраните методи на изследване са подходящи и изчерпателни. Използван е математико-статистически набор включващ SPSS, честотен и дисперсионен анализ ((One Way ANOVA). При разработването на прогностичните тактически модели на състезателна дейност е създаден алгоритъм.

Глава трета „Анализ на резултатите ” е с обем от 102 страници. Тук е показана цялата практическа работа, извършена от докторантката с изследваните показатели. Анализирани са резултатите от събраните и обработени данни. Представените фигури и таблици дават нагледна информация за получените резултати. С голяма стойност определям разработените анализи, както и реалното разпределение на времевите показатели чрез използването на персентилен метод. Това позволява създаването на прогностични времена за планиране на класирането на състезателките. На базата на систематизираните и анализирани технико-тактически преминавания на дистанцията 1000 м от елитни състезателки по шорттрек докторантката определя алгоритъм, който описва точно определени действия, пряко свързани с прилагането на тактическите модели на преминаване на конкретната дистанция.

СТАНОВИЩЕ

Всичко представено в разработката до тук, разкрива възможност за формулиране на изводи и препоръки за практиката, изложени в четвърта глава. Те произтичат от получените резултати и дават логичен отговор на поставените задачи. Авторът на дисертацията отделя внимание на разработените прогностични модели за крайните времена и тактическото преминаване на дистанцията от 1000 м на основата на ключови фактори за успех – умения за постигане на оптимално крайно време, правилно позициониране в групата и ефективно управление на скоростта по време на дистанцията.

Цитирането и позоваването на автори, публикации и източници в дисертационния труд е според установените стандарти. Препоръчвам на докторантката да продължи своята работа, като разшири сферата на изследванията си и с други състезателни дисциплини.

Научни приноси: Цялостният анализ на дисертационния труд позволява да се очертаят приносите му в научно-теоретичен и научно-практически план. Получените резултати предоставят нови перспективи за оптимизиране на състезателните стратегии и съдържат конкретни препоръки за тренировъчния процес, които могат да повишат конкурентоспособността на състезателките на международно ниво. Разработването на прогностичен модел за оптимално преминаване на дистанцията от 1000 м при жените предоставя важна информация и насоки за треньори и състезатели. Този модел може да допринесе за повишаване на ефективността в подготовката и стратегическото планиране, като подпомага изработването на персонализирани тактически подходи.

Заклучение: Дисертационният труд има завършен вид. Докторантката е показала солидна теоретична подготовка, прецизност и коректност при осъществяване на изследването, умения които позволяват самостоятелна работа в научно-изследователската сфера. Може да намери конкретно приложение в съвременната спортна подготовка на състезателите по шорттрек. Несъмнено трудът е реализиран от автора и показва компетентност в тази област. Не откривам форми на плагиатство. Представеният докторски труд отговаря на всички условия и изисквания, което ми позволява с убеденост да предложа на уважаемото научно жури да оцени високо труда на Даниела Иванова и да присъди образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление - 7.6 Спорт.

12.12.2024 г.

доц .д-р Биляна Рангелова

STATEMENT

By Assoc.Prof.Bilyana Rangelova, Ph.D

Regarding the dissertation on the topic:

" Technical-Tactical Patterns in Elite Short Track Athletes"

presented by **Daniela Valentinova Ivanova,**

under the supervision of Assoc Prof. Hristo Andonov, Ph.D.,

for the acquisition of the educational and scientific degree of "Doctor" in the professional field 7.6. Sport, speciality Sport, National Sports Academy "Vassil Levski"

The dissertation analyses the technical-tactical patterns used by elite short-track athletes. The topic chosen by the doctoral student is contemporary, significant and in perspective with an applied aspect. The research is of interest to specialists in the field of sports science and specifically to those looking for optimisation of the short-track training process. The prognostic models proposed by Daniela Ivanova will support the training programs for improving tactical preparation, which in turn will contribute to the optimisation of competitive activity. This proves the usefulness and timely development of the topic chosen by the doctoral student.

Structured according to the requirements for this type of scientific work, the dissertation is distinguished by a clear structure, there is a separation of chapters, sections and subsections on a structural and content level. All this shows the skill of doctoral student Ivanova to systematise information.

It contains an introduction, and an exposition in four chapters - a literature review; purpose, tasks, methodology and organisation; results and analyses; conclusions, recommendations and contributions; literature and 10 appendices. 193 pages with a list of literary sources are subject to review.

The bibliography consists of 186 titles, 57 are scientific works in Cyrillic and 129 in Latin. The dissertation is illustrated with 35 tables and 18 figures, which demonstrate a high level of mastery of modern technical means by the author.

The introduction presents the motivation of the doctoral student. Professionally and competently, she lays out the peculiarities of tactical training in short track, which requires precise planning of skating intensity, as well as the ability to adapt to dynamic competition

conditions, which emphasizes the need for each competitor to master a variety of tactical models that provide him with an advantage in different competitive situations.

Chapter one - theoretical formulation and justification of the problem includes four sections. Through the theoretical overview in this chapter, the doctoral student gradually enters the problem. It contains a thorough, multifaceted analysis of the information from theoretical, scientific-applied and practical publications of professionally proven authors on the research problems. The technical-tactical preparation is examined, and the characteristics of the technique of the short track sport and the peculiarities of the tactics are described in detail. The doctoral student pays special attention to the technical and tactical actions in the short track, which are one of the priorities in the preparation of the competitors. The main tactical options that are applied during a competition, as well as models of competitive activity, are also presented. This helps to determine the object, subject, purpose and tasks of the research. This chapter to achieve the necessary completeness, summarizes the scientific problem and formulates logically the working hypothesis, based on the expectation that the systematisation and analysis of the applied technical-tactical models for crossing the competitive distance - 1000 m, by elite female short-track athletes would allow developing predictive models through which to optimize the training process and competitive activity.

The second chapter of the dissertation "Aim, tasks, methodology and organisation of the research" has a classic structure. It is divided into three parts - the first part presents a well-articulated objective. The second involves the presentation of six tasks. The third is the methodology and organisation of scientific research. Correctly defined: the subject and the object of the research. The methods used are well selected, and described correctly, which is a prerequisite for a comprehensive examination and research of the scientific problem and achieving its goal. The research was conducted in three stages. The main contingent of the research is the final times of elite female short track athletes at the competitive distance - 1000 m from European and world championships, as well as their tactical positioning during the distance. The competitions included in the study are for the period from the 2010/2011 season to the 2019/2020 season. During the research period, 10 European and 9 World championships were held and examined - a total of 19 competitions. The chosen research methods are appropriate and comprehensive. A mathematical-statistical set including SPSS, frequency and dispersion analysis (One Way ANOVA) was used. An algorithm was created during the development of the prognostic tactical models of competitive activity.

Chapter three "Analysis of the Results" has a volume of 102 pages. Here is shown all the practical work done by the doctoral student with the investigated indicators. The results of the collected and processed data were analyzed. The presented figures and tables provide visual information about the obtained results. With great value, I determine the developed analyses, as well as the real distribution of time indicators through the use of the percentile method. This allows for the creation of predictive times for planning the ranking of female competitors. On the basis of the systematized and analyzed technical-tactical transitions of the 1000 m distance by elite female short-track athletes, the doctoral student defines an algorithm that describes precisely defined actions directly related to the application of the tactical patterns of transitioning the specific distance.

Everything presented in the development up to this point opens up the possibility of formulating conclusions and recommendations for practice, presented in the fourth chapter. They derive from the obtained results and give a logical answer to the tasks set. The author of the dissertation pays attention to the developed prognostic models for the final times and the tactical crossing of the distance of 1000 m based on key success factors - skills to achieve an optimal final time, correct positioning in the group and effective speed control during the distance.

Citation and reference of authors, publications and sources in the dissertation are according to established standards. I recommend the PhD student to continue her work by expanding her field of research with other competitive disciplines.

Scientific contributions: The overall analysis of the dissertation work allows us to outline its contributions in scientific-theoretical and scientific-practical terms. The obtained results provide new perspectives for optimizing competition strategies and contain specific recommendations for the training process that can increase the competitiveness of female competitors at the international level. The development of a predictive model for optimal running of the women's 1000 m distance provides important information and guidance for coaches and athletes. This model can contribute to increasing efficiency in preparation and strategic planning by supporting the development of customised tactical approaches.

Conclusion: The dissertation has a finished form. The doctoral student has shown solid theoretical preparation, precision and correctness in carrying out the research, skills that allow independent work in the research field. It can find a specific application in the modern sports training of short-track athletes. Undoubtedly, the author realised the work and showed competence in this field. I do not detect any forms of plagiarism. The presented doctoral thesis

meets all conditions and requirements, which allows me to confidently propose to the respected scientific jury to evaluate the work of Daniela Ivanova highly and to award the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field - 7.6 Sport.

12.12.2024

Assoc.Prof.Bilyana Rangelova, Ph.D